

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
факультет інформатики, математики та економіки
кафедра психології

Назва курсу	Соціальна психологія
Викладачі	Титаренко Олена Іллівна
Профайл викладачів	http://inst.mdpu.org.ua/navchalno-naukovij-institut-sotsial/kafedra-psihologiyi/sklad-kafedry-psyhologiyi/tytarenko-olena-illivna/
Контактний тел.	
E-mail:	titarenkoelena18@gmail.com
Сторінка курсу в CMS	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=772
Консультації	Консультації проводяться щовівторка з 14-10 до 15-30, місце проведення – кафедра психології (аудиторія 123, 4 корпус)

1. Анотація до курсу

Викладання курсу «Соціальна психологія» являє собою передачу системи знань та практичних навичок про соціальну психологію в її науково-дослідницьких аспектах і практичній професійній діяльності.

Зміст дисципліни охоплює основні розділи соціальної психології, зарубіжні і вітчизняні наукові розробки в цій області знання.

Вона базується на основних теоріях і концепціях соціології і психології, узагальнюючи накопичений зарубіжний і вітчизняний досвід. У методиці викладання дисципліни поєднуються лекційні і практичні заняття. На заняттях для вивчення предмета використовуються інтерактивні методи навчання (ділові і ролеві ігри, елементи соціально-психологічного тренінгу, рішення ситуаційних завдань і т. д.).

2. Мета курсу

Метою викладання дисципліни "Соціальна психологія" є формування у студентів уявлень про предмет соціальної психології, в оволодінні сучасними уявленнями про соціальні явища і процеси, закономірності соціальної поведінки особи і різних груп.

Завдання дисципліни :

- розкрити специфіку і особливості соціально-психологічного знання;
- звернути увагу студентів на історію розвитку соціально-психологічних знань, на їх зв'язок з розвитком різних гуманітарних дисциплін і самої психологічної науки;
- ознайомити студентів з різними теоретичними підходами до дослідження соціально-психологічних феноменів, що сформувалися в зарубіжній і вітчизняній науці, з новими тенденціями розвитку соціальної психології;
- продемонструвати значущість виявлених соціально-психологічних закономірностей для розуміння сучасного стану суспільства;
- навчити студентів бачити і розуміти соціально-психологічні проблеми суспільства.

3. Формат курсу

Очний (offline) у вигляді лекційних, практичних занять та самостійної роботи.

Змішаний (blended) через систему Центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького

4. Результати навчання/компетенції

РН 28. Визначати соціальні проблеми, їх можливі структурні та культурні чинники.

РН 39. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до усіх, що мають інші культурні чи гендерновікові особливості.

РН 40. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ЗК 14. Здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 15. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 18. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 19. Здатність до конструктивної критики та самокритики.

ЗК 20. Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами.

ЗК 21. Здатність діяти соціально відповідально.

ЗК 22. Усвідомлення проблематики рівних можливостей у суспільстві, зокрема її гендерних, расових, вікових аспектів.

ФК 3. Розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот і суспільств.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	30	30	90

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2019	7	054 Соціологія	4	н

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Методичні посібники, презентації, схеми, відеоматеріали.

Забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до Інтернет-ресурсів.

8. Політики курсу

Політика академічної поведінки та етики:

- Відвідування лекційних занять і опрацювання їх матеріалів;
- Виконання завдань практичних занять і питань самостійної роботи;
- Виконання контрольних-модульних завдань.

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Методи роботи	Література Ресурси в інтернеті	Год.	Вага оцінки
Блок 1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології.						
Тиж. 1. 4 акад. год.	Тема 1. Загальна характеристика соціальної психології як галузі психологічних знань. Предмет соціальної психології Місце соціальної психології серед інших наук та структура соціальної психології Історія розвитку соціальної психології Методологія та методи соціально-психологічного дослідження	Лекція	Презентація	1,3	2	
		Практичне заняття	Практична робота	1,3	2	5
Тиж. 2. 4 акад. год.	Тема 2. Теоретичні напрямки зарубіжної соціальної психології Основні напрямки зарубіжної соціальної психології Біхевіористичний напрямок в соціальній психології Когнітивний напрямок в соціальній психології Психоаналіз в соціальній психології Інтеракціонізм в соціальній психології	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	5,6	2	
		Практичне заняття	Практична робота.	5,6	2	5

Тиж. 3. 4 академічних років.	Тема 3. Загальна характеристика процесу спілкування Комунікативний аспект спілкування Інтерактивний аспект спілкування Перцептивний аспект спілкування	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	3,5	2	
		Практичне заняття	Ролеві ігри, рішення ситуаційних завдань.	3,5	2	5
Тиж. 4. 4 академічних років.	Тема 4. Спілкування й міжособистісні стосунки Місце спілкування в системі суспільних і міжособистісних відносин Міжособистісна атракція Методи психологічного дослідження міжособистісних стосунків	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	3,5	2	
		Практичне заняття	Ролеві ігри, рішення ситуаційних завдань.	3,5	2	5
Тиж. 5. 4 академічних років.	Тема 5. Проблема особистості в соціальній психології Особистість як предмет дослідження в соціології і психології Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	3,4	2	
		Практичне заняття	Елементи соціально- психологічного тренінгу.	3,4	2	5
Тиж. 6. 4 академічних років.	Тема 6. Соціалізація особистості Поняття та стадії соціалізації особистості Механізми соціалізації Порушення соціалізації особистості	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	3,4	2	
		Практичне заняття	Практичні завдання. Елементи соціально- психологічного тренінгу.	3,4	2	5
Тиж. 7. 4 академічних років.	Тема 7. Соціальна ідентичність особистості й формування Я-Концепції Психоаналітичні витоки проблеми соціальної ідентичності Самосвідомість і Я-Концепція особистості Формування Я-Концепції	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	3,4	2	
		Практичне заняття	Практичні завдання. Елементи соціально- психологічного тренінгу.	3,4	2	5

Блок 2. Соціальна психологія особистості та міжособистісного спілкування						
Тиж. 8. 4 акад. год.	Тема 8. Соціальні норми й цінності Проблема детермінації соціальної поведінки особистості Соціальні норми Соціальні цінності	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	5,6,10	2	
		Практичне заняття	Ділові і ролеві ігри, елементи соціально-психологічного тренінгу.	5,6,10	2	5
Тиж. 9-10. 8 акад. год.	Тема 9. Соціально-психологічні властивості особистості Методологічні основи визначення соціально-психологічних властивостей особистості Види соціально-психологічних властивостей Соціальний інтелект та соціальна компетентність	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	3,5,7	4	
		Практичне заняття	Практичні завдання.	3,5,7	4	10
Тиж. 11. 4 акад. год.	Тема 10. Соціальні установки особистості Поняття соціальної установки та її структура Ієрархічна структура диспозицій особистості (концепція В.Я.Ядова) Формування та зміна соціальних установок	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	1,8	2	
		Практичне заняття	Практичні завдання.	1,8	2	5
Тиж. 12. 4 акад. год.	Тема 11. Загальна характеристика соціальної психології груп Поняття та історія вивчення груп Соціально-психологічні характеристики групи Класифікація груп	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	1,8,9	2	
		Практичне заняття	Елементи соціально-психологічного тренінгу. Практичні завдання.	1,8,9	2	5
Тиж. 13. 4 акад. год.	Тема 12. Соціальна психологія малих груп Поняття малої групи та її меж Рольові позиції в групі. Динаміка групових процесів	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	1,8,9	2	
		Практичне заняття	Ділові і ролеві ігри, елементи соціально-психологічного тренінгу.	1,8,9	2	5
Тиж. 14. 4 акад.	Тема 13. Лідерство і керівництво в малих групах	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	1,7,9	2	

год.	Соціальна влада в групі Феномен лідерства та основні підходи до його вивчення Види лідерства в малих групах	Практичне заняття	Ділові і ролеві ігри, елементи соціально-психологічного тренінгу.	1,7,9	2	5
Тиж. 15. 4 акад. год.	Тема 14. Великі соціальні групи Зміст і структура психології великої соціальної групи Дослідження психології великих груп Загальна характеристика і типи стихійних груп Маніпуляція свідомістю і поведінкою людей в натовпі	Лекція	Лекція, дискусії. Презентація.	3, 10	2	
		Практичне заняття	Ділові і ролеві ігри, елементи соціально-психологічного тренінгу.	3, 10	2	5

10. Система оцінювання та вимоги

Методи контролю результатів навчання: поточний контроль здійснюється у формі усних відповідей на семінарських заняттях; бліц-опитування; презентацій; виконання тестових та творчих завдань; розв'язування ситуаційних задач. Підсумковий контроль – у формі заліку.

Система оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на ОПП Соціологія базується на «Положенні про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» (протокол від 20.09.2019 р. № 3) і «Положенні про бально-накопичувальну систему оцінювання навчальних досягнень» (від 28.11.2017 р., протокол №7), що затверджені Вченою радою МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (усні відповіді, тестові завдання, перевірка практичних завдань, самостійної роботи), періодичним контролем по тестах або контрольних роботах за матеріалами двох блоків. За результатами суми балів поточного оцінювання та двох періодичних контрольних робіт (ПКР) виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ),

треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Критерії оцінювання, форма контролю – екзамен.

Підсумковим контролем є екзамен (проводиться відповідно розкладу), на його складання надається 100 балів за відповіді на теоретичні питання (3 питання по 30 балів) і відповідей на тестові завдання. Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Усна відповідь на практичному занятті	1-2 бали – за відповідь з принциповими помилками, що свідчать про нерозуміння студентом сутності питання, 3 бали – за відповідь з помітними помилками, вадами засвоєння, але такими, що не перешкоджають подальшому навчанню, 4 - за відповідь із незначними помилками, 5 – за повну відповідь, логічно виважену, правильну за змістом
Індивідуальне опитування, доповіді, презентації	1-2 бали – за доповідь, що не розкриває змісту теми і містить суттєві помилки, 3 бали – за доповідь, що частково розкриває зміст теми з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання, 4-5 балів – за достатньо повне розкриття змісту теми.
Компетентнісно-орієнтовані завдання	1-2 бали – за виконання завдань із суттєвими помилками, 3 бали – за виконання завдань з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання 4 бали – за достатньо повне виконання завдань із незначними помилками, 5 балів – за повне виконання завдань без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького	Оцінка за національною шкалою	
A	90-100	відмінно	Студент виявляє всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, здатний використовувати набуті знання та вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища й факти. Мова логічно обґрунтована і граматично правильна
B	82-89	добре	Студент виявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення та висновки, правильно виконує навчальні завдання, виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Відповіді досить повні, логічні, з елементами самостійності, але містять деякі неточності
C	74-81		
D	64-73	задовільно	Студент виявляє наявність знань лише основного матеріалу, відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка,

E	60-63		містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач
FX	0-59	незадовільно з можливістю повторного складання	Студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

11. Рекомендована література

Основна

1. Андреева Г.М. Социальная психология / Г.М. Андреева. — М.: Аспект Пресс, 2001. — 384 с.
2. Андриенко Е.В. Социальная психология / Андриенко Е.В. — М.: Академия, 2002. — 264 с.
3. Асмолов А.Г. Психология личности / А.Г.Асмолов. — М.: Изд-во Моск. ун-та, 1999. — 367 с.
4. Майерс Д. Социальная психология / Майерс Д. — СПб.: Питер, 2007. — 792 с.
5. Парыгин Б. Д. Социальная психология. Проблемы методологии, истории и теории / Б.Д.Парыгин. — СПб.: ИГУП, 1999. — 592 с.
6. Шибутани Т. Социальная психология / Т.Шибутани. — Ростов н/Д.: Феникс, 2002. — 544 с.

Додаткова

7. Берн, Э. Лидер и группа. О структуре и динамике организаций и групп / Э. Берн. - Екатеринбург : Литур, 2000. - 320 с.
8. Дженис И.Л. Огруппление мышления // Пайнс Э., Маслач К. Практикум по социальной психологии. – СПб.: Питер Ком, 2000. – С. 242-260.
9. Кричевский Р.Л. Психология малой группы / Р.Л.Кричевский. — М. : Аспект Пресс, 2001. — 318 с.
10. Лебон Г. Психология масс / Г.Лебон. — Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000. – 320 с.
11. Balgopal, Pallassana R. (2000). Social Work Practice with Immigrants and Refugees. New York, NY: Columbia University Press.
12. McDougall, W. An Introduction to Social Psychology. Boston, 1926